

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๕ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไเรยพระมหาภักติทริย์ ศาลาวีก้า

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายธงชัย ศรีสุขจาร	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลาวีก้าแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๗		
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยืนคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจริงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ^๑
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง^๒
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วน^๓
จังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐาน

เป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เนื่องจากกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑, ๑๑๔, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อ
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓
มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง
กรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ
ผู้ถูกกล่าวหา นางสุภากรณ์หรือณภารัตน์ ศรีสุจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุจร บุตรที่ยังไม่
บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมายื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม
๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการเรกว่า ความรับผิดทางอาญาของผู้ถูกกล่าวหาฐานใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อยุคความสงบดุดหดลง" ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกานอกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อยุคความสงบดุดหดลง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลอุกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลอุกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึงสงบดุดหดอยู่ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๒๗ ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการต่อหน้าจำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหามาแสดงตัวต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ เห็นว่า พระราชนูญติ

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายในหลังการกระทำการทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำการกระทำการเป็นความผิดอยู่และมีระหว่างโທเท่าเดิมคือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำการทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๙ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯ดุดหยดลง " และวรรคสอง บัญญัติว่า " ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ " ก็ตาม แต่บทบัญญัติตั้งกล่าวไว้มีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙

วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะกระทำการณ์พิเศษซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำการณ์พิเศษ" บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้ไม่ใช่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำการณ์พิเศษ แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่ให้อายุความสอดดุทยุดลง และวรรคสอง ที่มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมาทำให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำการณ์พิเศษ อันเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับบัญญัติหลักการนี้ไว้ เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง จึงหาใช่บทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่ ดังนั้นถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำการณ์พิเศษ เป็นอันขาด อายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕(๔) คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ แม่ผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ภายใต้อายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำการผิดกฎหมาย แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำการผิดกฎหมาย คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธิสำคัญดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๖) และมาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธรณ์ของผู้ร้องขอนี้ฟังไม่ขึ้น

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการต่อไปว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ เนื่องจาก การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำการกระทำการผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นลงใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใต้กฎหมายไทยในเวลาที่กำหนด หรือลงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดเจนว่าโดยทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพุทธิการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายไม่ได้มี

วัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทเขตางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่โทเขตางอาญา แต่ก็ถือได้ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทเขตางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อระจับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมควรรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีนิจฉัยพุติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระจับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลมีภาระแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข้า

จึงวินิจฉัยยืน.

นางนุจринทร์ จันทร์พรายศรี

(อ.ม.๒๙)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๔ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภไเรยพระมหาภัตtriy ศาลาวีก้า

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{ผู้ร้อง}
นายธงชัย ศรีสุขจร ผู้ถูกกล่าวหา^{ผู้ถูกกล่าวหา}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลาวีก้าแผนกคดีอาญา
ของผู้担当ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒		
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๕ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้担当ตำแหน่งทางการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื้อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วน

จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องจะเจียนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๗, ๑๗๗, ๑๙๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา

ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กร
บริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อสภาองค์กรบริหาร
ส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗
ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ^๑
ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา
นางสุภากรณ์หรืออนันต์ราษฎร์ ศรีสุขจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุขจร บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการเรกว่า ความรับผิดทางอาญาของผู้ถูกกล่าวหาฐานใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯ดุดหยุดลง" ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาก่อนคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อายุความ溯ดุดหยุดลง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลอุกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึง溯ดุดหยุดอยู่ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๒๗ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการได้แม้มีไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๙ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการได้หากกฎหมายอาญาจำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้แสดงตัวต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำการตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระหว่างโທเท่าเดิมคือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคแรก แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๑๙ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความสละดุดหดลง" และวรคสอง บัญญัติว่า "ในการนี้ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ" ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึง

ต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๑) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้" บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้ไม่ใช่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง ที่ให้อายุความสุดหดหู่ลง และวรคสองที่มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมทำให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้น หรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิด อันเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับบัญญัติหลักการนี้ไว้ เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง และวรคสอง จึงหาใช่บพิมพ์เพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม่ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๙ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยื่นฟ้องและพิจารณาคดีในกรณีเม้มีตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลในขณะยื่นคำร้องหรือพิจารณาคดี แต่การพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ยังคงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังนั้นถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำการพิจารณาคดี เป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕(๔) คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำการพิจารณาคดี สิทธินำคดีอาญาฯฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๖) และมาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้า มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประกอบการต่อไปว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมควรรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อหาด้วน ผู้นั้นจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพิจารณาที่หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญา เช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยื่นระจับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลมีก่อนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีนิจฉัยพิจารณาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระจับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

(อ.ม.๔๗)

- ๙ -

ผู้ตั้งร่างทำແහນ່າງທາງການເມືອງພິພາກຫາຍກຄໍາຮ້ອງມານັ້ນຂອບແລ້ວ ອຸທະຽນ໌ຂອງຜູ້ຮ້ອງຂ້ອນນີ້ພິ້ງໄມ້ຂຶ້ນ

ເຂົ່າໜີເດືອກກັນ

ຈຶ່ງວິນີຈັ້ຍຢືນ./

นางວາສนา ພົມເຈົ້າ

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไธยพระมหาภัตtriy ศาลาวีก้า

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^๑
นายธงชัย ศรีสุขจาร ผู้ถูกกล่าวหา^๒

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลาวีก้าแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๗	เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒	
องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รับวันที่ ๑๕	เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจังเจี่ยนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื้อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่น

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินคงเหลี่ยนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๐๑, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดนครปฐมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗
ผู้ถูกกล่าวหาียนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ^๑
ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา
นางสุภากรณ์หรืออนันตารัตน์ ศรีสุจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุจร บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร ๕ บัญชี รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน ๑ รายการ ต่อมาผู้ถูก
กล่าวหายืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจาก
ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส

และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร ๑๑ บัญชี รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน ๑ รายการ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการเรกว่า ความรับผิดทางอาญาของผู้ถูกกล่าวหาฐานใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสำนักงานคุกคามบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯คดหยุดลง" ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อายุความ溯คดหยุดลง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึง溯คดหยุดอยู่ เมื่อปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๒๗ ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๙ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตาม

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหามาแสดงตัวต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความนั้น เห็นว่า พระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ยกเลิก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายในหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำวอนเป็นความผิดอยู่ และมีระหว่างโทษเท่าเดิมคือ จำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๗๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด บังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคแรก แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๗๙ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯ดุดหยุดลง" และวรรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ" ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวล

กฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึงต้องใช้บหบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะกระทำการผิดซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำการผิดมิได้" บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้ไม่ใช่บหบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำการผิด แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชนักขัตติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำเนินการทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่ให้อายุความสุดหยุดลง และวรคสอง ที่มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไประหว่างถูกดำเนินคดี หรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมาทำให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ จึงต้องใช้บหบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำการผิด อันเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคล ตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับบัญญัติหลักการนี้ไว้ เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชนักขัตติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำเนินการทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรคสอง จึงหาใช่บหบัญญัติเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่ ดังนั้นถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้อง

และมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำผิด เป็นอันขาด
อายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕(๔) คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน รวมทั้งเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗
แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูก
กล่าวหากระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่
วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธิจำคดีอาญาของผู้ฟ้องเป็น
อันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๖) และมาตรา ๑๙๕
วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำเนิน
ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้า

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการต่อไปว่า เมื่อคดีขาดอายุความทาง
อาญาแล้วจะนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์
ว่า คดีของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหา
ได้ เนื่องจาก การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์
ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการ
แสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากกรรมการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมี
อำนาจบังคับใช้มาตราการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจะไม่ยื่นบัญชี
แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจเย็นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควร

แจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพุติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อกระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมควรรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีนิจฉัยพุติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องกระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลมีภาระแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องขอนี้ฟังไม่เข้า เช่นกัน จึงวินิจฉัยยืน.

นายแรงรณ ปริพนธ์ พจนพิสุทธิ์

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไเรยพระมหาภักตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายธงชัย ศรีสุขจาร	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒		
องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื้อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐาน

เป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ เฉพาะกรณีพันจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๗, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อ
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓
มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหาในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง
กรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ
ผู้ถูกกล่าวหา นางสุภากรณ์หรือณภัตรารัตน์ ศรีสุจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุจร บุตรที่ยังไม่
บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมาในบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพันจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม
๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน

ມີປັບປຸງທີ່ຕ້ອງວິນິຈສີຕາມອຸທອຣນ໌ຂອງຜູ້ຮ່ວມປະຊາທິປະໄຕ ດ້ວຍກ່ຽວຂ້ອງກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງ
ຜູ້ຄູກລ່າວຫາຮູານຈຶງໃຈຢືນບຸນູ້ປີແສດງຮາຍການທະນາຄານສິນແລະຫນີ້ສິນແລະເອກສາປະກອບຕ່ອງຜູ້ຮ່ວມປະຊາທິປະໄຕ
ຂໍ້ຄວາມອັນເປັນເທົ່ານີ້ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ຮ່ວມປະຊາທິປະໄຕ
ບໍລິຫານສ່ວນຈຶງຫວັດນគປະບຸນູ້ປີປະກອບຮູ້ຮ່ວມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍວິທີປິຈາດຕີອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງ
ແພນກົດຕີອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງການມື່ອວັນທີ ២៥ ມິຖຸນາ ២៥៦២ ທຳມະນຸຍາຍຫຼັງຕ່າງໆ
ຫຍຸດລົງຕາມພຣະຣາຊບັນຍຸຕີປະກອບຮູ້ຮ່ວມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍວິທີປິຈາດຕີອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງ
ການມື່ອງ ພ.ສ. ២៥៦០ ມາດຕາ ២៥ ວຣຄහົນໆ ຜູ້ຮ່ວມປະຊາທິປະໄຕ ດ້ວຍກ່ຽວຂ້ອງກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ຄູກລ່າວຫາໃນ
ວັນເດືອນກັນ ເມື່ອປຣາກວູ້ວ່າຜູ້ຄູກລ່າວຫາຫລຸບໜີໄປໃນຮ່ວ່າງຄູກດຳເນີນຄີ່ຫຼືຮ່ວ່າການປິຈາດຕີ
ຄີ່ຂອງສາລ ຈຶ່ງຕາມພຣະຣາຊບັນຍຸຕີດັ່ງກ່າວ ມາດຕາ ២៥ ວຣຄສອງ ປະກອບມາດຕາ ៧ ແຫ່ງ
ພຣະຣາຊບັນຍຸຕີປະກອບຮູ້ຮ່ວມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍການປັບປຸງກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງ
ນັບປະຍະເວລາທີ່ຜູ້ຄູກລ່າວຫາຫລຸບໜີຮ່ວມເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງອານຸພາບ ທັງຕາມມາດຕາ ២៧ ໃຫ້ສາລ
ປະກອບປະກົດກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງ ແລະມາດຕາ ២៨ ສາລມີ້ອໍານາຈປິຈາດຕີ
ໄດ້ໂດຍໄມ້ຕ້ອງກະທຳຕ່ອ້ອນໜ້າຈໍາເລີຍ ບທກ່ຽວໜ່າຍເຫັນນີ້ເປັນບັນຫຼຸມເພີ່ມເຕີມວິທີການນັບອາຍຸຄວາມຕາມ
ປະມວລກ່ຽວໜ່າຍອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ຄູກລ່າວຫາ ເທິງວ່າ ຮູ້ຮ່ວມນູ້ນູ້ແໜ່ງຮາຊອານາຈັກ
ໄທ ພຸທອະກັນ ២៥៦០ ມາດຕາ ២៩ ວຣຄහົນໆ ບັນຍຸຕີວ່າ ບຸກຄລໄມ່ຕ້ອງຮັບໂທ່າງອານຸພາບ ເວັນແຕ່ໄດ້
ກະທຳການອັນກູ້ໜ່າຍທີ່ໃຫ້ອູ້ນີ້ໃນເວລາທີ່ກະທຳການນັບປຸງກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງ
ຈະລົງແກ່ບຸກຄລນັ້ນຈະໜັກກວ່າໂທ່າງທີ່ໃຫ້ອູ້ນີ້ໃນກູ້ໜ່າຍທີ່ໃຫ້ອູ້ນີ້ໃນເວລາທີ່ກະທຳການນັບປຸງກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງ
ພຣະຣາຊບັນຍຸຕີປະກອບຮູ້ຮ່ວມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍການປັບປຸງກຳນົດທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງອານຸພາບຂອງຜູ້ດຳຮັດທຳແໜ່ງທາງ

มาตรา ๑๙ ที่ใช้บังคับขณะกระทำการมิດ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗ ที่ผู้ร้องขอให้ลงโทษคดีนี้ มีระหว่างไทย สำหรับความผิดฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบไว้เท่ากัน คือให้จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยไม่ปรากฏบทบัญญัติว่าด้วยอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๕) กล่าวคือต้องฟ้องและต้องได้ตัวผู้กระทำการมิດมายังศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันกระทำการมิດ มีฉะนั้นคดีเป็นอันขาดอยุ่ความ ส่วนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้วให้อยุ่ความสะดุดหยุดลง มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการต่อหน้าผู้ถูกกล่าวหา ล้วนเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยื่นคำร้องหรือคำฟ้องและการพิจารณาคดีในกรณีไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหา มาศาลนั้น ล้วนเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหาที่มีผลเป็นการขยายระยะเวลาให้ผู้ถูกกล่าวหาต้องถูกลงโทษทางอาญา จึงไม่ใช่กฎหมายที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหา ไม่อาจนำบทบัญญัติตั้งกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีนี้ได้ การที่ศาลมีอำนาจยื่นคำร้องว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำการมิດหรือไม่ ยังคงต้องอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติว่าด้วยอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำการมิດ กรณีต้องใช้บทบัญญัติตั้งกล่าวบังคับแก่คดีนี้ ดังนั้น แม้ผู้ร้องจะยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ภัยในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาระทำการมิດคือวันที่ ๒๖ มีนาคม

๒๕๕๗ โดยมีการออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาไว้แล้ว ก็ถือไม่ได้ว่าได้ตัวผู้ถูกกล่าวหมายศาล เมื่อ
ผู้ถูกกล่าวหมายศาลในวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งพ้นกำหนดเวลาห้าปีแล้ว คดีส่วนอาญาใน
ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอัน
เป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพันจกต้าแห่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วน
จังหวัดนครปฐม จึงเป็นอันขาดอายุความ สิทธิ์นำคดีอาญามาฟ้องยื่นระงับไป กรณีไม่อาจลงโทษ
ผู้ถูกกล่าวหาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๖), ๑๘๕ วรรคหนึ่ง
ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ต้องดำเนินการทาง
การเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธรณ์ของผู้ร้องขอนี้ฟังไม่เข้า

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการต่อไปว่า เมื่อคดีอาญาขาดอายุ
ความแล้วจะนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้แก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดี
ของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้แก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ เนื่นว่า
การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ตามคำร้อง ถือเป็นมาตรการบังคับ
ทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐที่
สืบเนื่องมาจากกรรมการทำความผิดอาญา ศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวก็ต่อเมื่อมีการ
วินิจฉัยพุติการณ์แห่งการกระทำความผิดในคราวเดียวกันและกำหนดโทษในความผิดอาญาแล้ว
มาตรการบังคับทางการเมืองจึงเป็นผลสืบเนื่องจากโทษทางอาญา ไม่อาจแบ่งแยกออกจากกันได้
เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความและสิทธิ์นำคดีอาญามาฟ้องยื่นระงับไปดังวินิจฉัยแล้วในประเด็นก่อน

กรณีจึงไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้แก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นขอบคุณ อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้า
จึงวินิจฉัยยืน.

นายจักษุชัย เยพิทักษ์

(อ.ม.๒๙)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๔ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไธยพระมหาภักติราชย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{ผู้ร้อง}
นายธงชัย ศรีสุจร ผู้ถูกกล่าวหา^{ผู้ถูกกล่าวหา}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญา
ของผู้担当ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒		
องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้担当ตำแหน่งทางการเมืองจะใช้เงินบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน

จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องจะในยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบปรัชญาธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๗๔, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กร
บริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อสภาองค์กรบริหาร
ส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗
ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ^๑
ตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา
นางสุภากรณ์หรือณภัثارัตน์ ศรีสุจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุจร บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝาก
ธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการเรกว่า ความรับผิดทางอาญาของ
ผู้ถูกกล่าวหาฐานใจเย็นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย
ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสถา
องค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พระราชนบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯ดุกดุลลง" ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อายุความ溯ดุ
ดุลลง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖
มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึง溯ดุกดุลอยู่ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา
หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี
รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๒๗ ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่
ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๙ ศาลเมื่ออำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้า
จำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหาได้แสดงตัวต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำการตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระหว่างโทษเท่าเดิมคือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคแรก แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯ดุดหยอด " และวรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ " ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึง

ต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้" บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้มิใช่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่ให้อายุความสหดุทายุดลง และวรรคสองที่มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปนานกว่าสูงคำดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมทำให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิด อันเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับบัญญัติหลักการนี้ไว้ เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง จึงหาใช่บหเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้มิ่งประภูตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยื่นฟ้องและพิจารณาคดีในกรณีไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหาหมายศาลในขณะยื่นคำร้องหรือพิจารณาคดี แต่การพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ยังคงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังนั้นถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำผิด เป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕(๑) คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งสมাচิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดครอบคลุม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ภายใต้อายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำการกระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๖) และมาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้ามีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประกอบการต่อไปว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า คดีของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตราการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากกรรมการกระทำการทุจริตทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลมีความเห็นวินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพิจารณาคดีการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเช่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญาสามารถยื่นเรื่องรับฟ้องยื่นระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลมีก่อนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีวินิจฉัยพิจารณาคดีอาญาของผู้ร้องฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลมีภาระแพนกคดีอาญาของ

- ๘ -

ผู้ดำเนินการทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมนั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้า
เข่นเดียวกัน

จึงวินิจฉัยยืน./

นายอธิบ จิตต์สำเริง

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไธยพระมหาภักติราช ศาลภิกขก

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{นายธงชัย ศรีสุขจาร}

ผู้ถูกกล่าวหา^{ผู้ร้อง}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลาภิกขกแผนคดีอาญา
ของผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจริงใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ

ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้วข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับ

คำแทนงเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา
นางสุภากรณ์หรือณภารัตน์ ศรีสุขจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุขจร บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากคำแทนงเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝาก
ธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธิณูณ์ของผู้ร้องประการแล้วว่า ความรับผิดทางอาญาของ
ผู้ถูกกล่าวหาฐานจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย
ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากคำแทนง sama chik spa
องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธิณูณ์ว่า พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำเนินการต่อไปนี้ พระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯คดหยุดลง " ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำเนินการต่อไปนี้ เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อายุความ溯คดหยุดลง
ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖
มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึง溯คดหยุดอยู่ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา

- ๔ -

หลวงหนี้ไปในราชห้วงถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี
รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๒๗ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการต่อหน้า
จำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๙๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหามาแสดงตัวต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหา
อยู่ในอำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗
ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำการตามคำร้องเป็นความผิด
อยู่ และมีระหว่างโถ夷เท่าเดิมคือจำคุกไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคแรก แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๗ มีได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาไว้ด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความสะสมตุดหยุดลง" และวรคสอง บัญญัติว่า "ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ" ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้" บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้ไม่ใช่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง ที่ให้อายุความสະดุดหຸດລັງ และวรคສອງ ที่มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีเป็นระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาล รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมทำให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้น หรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ จึงต้องใช้ บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ใน เวลาที่กระทำความผิด อันเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ใน ปัจจุบันกับบัญญัติหลักการนี้ไว้ เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า ด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และวรคສອງ จึงหาใช่บทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่ ส่วนพระราชนบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติให้ศาลประทับรับฟ้อง ไว้พิจารณาได้แม้มิได้ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้ โดยไม่ต้องกระทำการต่อหน้าจำเลยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยื่นฟ้องและพิจารณาคดีใน กรณีเม้มีตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลในขณะยื่นคำร้องหรือพิจารณาคดี แต่การพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหา เป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ยังคงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งอายุความตามประมวลกฎหมาย อาญา มาตรา ๙๕ ดังนั้นถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายใต้บทบัญญัติแห่ง

ระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำผิด เป็นอันขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา

๘๕(๔) คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณี

พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ แม้

ผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ภายใต้อายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหา

กระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่

วันที่ผู้ถูกกล่าวหาระทำความผิด คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธินำคดีอาญาฟ้องเป็น

อันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๖) และมาตรา ๑๙๕

วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้า

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการต่อไปว่า เมื่อคดีขาดอายุความทาง

อาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์

ว่า คดีของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหา

ได้ เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมควรรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบ

รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์

ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการ

แสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจ

บังคับใช้มาตราการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดว่า ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใช้ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดเจนว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพุติการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเข่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยื่นเรื่องขึ้นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๘ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลมีก่อนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีวินิจฉัยพุติการณ์หรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ

(อ.ม.๔๒)

- ๙ -

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้า
เช่นเดียวกัน

จึงวินิจฉัยยืน./

นายเสรี เพศประเสริฐ

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๔ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{ผู้ร้อง}
นายธงชัย ศรีสุขาร ผู้ถูกกล่าวหา^{ผู้ถูกกล่าวหา}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คดค้าน คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ^{ใจ}
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง^{ใจ}
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสามารถยกเว้นได้^{ใจ}
จังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐาน

เป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๐๔, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดนครปฐม จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญญาณตนต่อ
สภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่
๓ มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง
กรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของ
ผู้ถูกกล่าวหา นางสุภารณ์หรืออนันตารัตน์ ศรีสุจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุจร บุตรที่ยังไม่
บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร ๕ บัญชี รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน ๑ แปลง
และยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง
เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และ

บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร ๑๑ บัญชี รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และ ที่ดิน ๑ แปลง

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องข้อเรื่องว่า ความผิดฐานจะใช้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ขาดอายุความตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ อายุความยื่อมเป็นอันสะดุดหยุดลง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง อีกทั้งวันเดียวกับผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาเพราเหตุผู้ถูกกล่าวหาไม่มารายงานตัวและไม่แจ้งเหตุข้อของ ทั้งที่ได้รับหนังสือแจ้งโดยชอบ กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ถูกกล่าวหาจะหลบหนีศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้องของผู้ร้องเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ในช่วงเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนียื่อมไม่อาจนับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรรคสอง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นอกจากนี้มาตรา ๒๗ ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๙ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำต่อหน้าจำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕

เมื่อผู้ถูกกล่าวหามาแสดงตัวต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๓ คดีนี้จึงยังไม่ขาดอายุความ เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้องยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ แต่ขณะที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำการกระทำความผิดในคดีนี้การจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบมีโทษทางอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ และแม้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในภายหลังมีระหว่างโทยเท่าเดิม กล่าวคือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง และเมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มิได้บัญญัติอยุคความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับแก่คดีนี้ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ระหว่างโทยจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ คดีนี้ จึงมีกำหนดอายุความห้าปี นับแต่วันกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔)

กล่าวคือ นับแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ อันเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ส่วนที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้ อายุความสงบดุลหยุดลง” และมาตรา ๒๕ วรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีผู้ถูกกล่าวหารือจำเลย หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ ผู้ถูกกล่าวหารือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ” อันเป็นบัญญัติทำหนองเดียวกับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ นั้น บทบัญญัติดังกล่าวมีผลให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตยาวนานกว่าที่ บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ๙๕ (๔) เมื่อพิเคราะห์ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะที่ผู้ถูกกล่าวหา กระทำความผิด บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้องรับโทษทางอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ อยู่ในเวลาที่กระทำนั้น บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนัก กว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิดมิได้” ดังนี้ บทบัญญัติเรื่องอายุ ความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้ไม่ใช่บทบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ ผู้กระทำความผิด แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่ง เกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง ที่ให้อายุความสงบดุลหยุดลง

และวรคสอง ที่มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมทำให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำความผิด อันเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับบทบัญญัติหลักการนี้ไว้ เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง และวรคสอง จึงหาใช่บทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม่ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการต่อหน้าจำเลยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยื่นฟ้องและพิจารณาคดีในกรณีไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลในขณะยื่นคำร้องหรือพิจารณาคดี แต่การพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหา เป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ยังคงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ เมื่อคดีนี้มีกำหนดอายุความห้าปี นับแต่กระทำความผิด กล่าวคือ นับแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ดังได้วินิจฉัยมา การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ แม้ยังอยู่ภายในการกำหนดอายุความ ๕ ปี นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด แต่เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหามาแสดงตัวต่อศาลฎีกาแผนก

ຄດີອາງຸາຂອງຜູ້ດຳຮັງຕໍ່ແຫ່ງທາງການເນື່ອງໃນວັນທີ ๒៨ ມິນາຄມ 二五九二 ລ່ວງເລຍກໍາທັນດອຍຸຄວາມໜ້າປີ
ນັບແຕ່ວັນທີຜູ້ຄຸກກ່າວທາກະທຳຄວາມຝຶດແລ້ວ ຄດີໃນສ່ວນອາງຸາຂອງຜູ້ຄຸກກ່າວທາກນີ້ພັນຈາກຕໍ່ແຫ່ງ
ຈຶ່ງເປັນອັນຊາດອາຍຸຄວາມ ແລະ ມີຜລໃຫ້ສີທີນຳຄີ້າອາງຸາມາພື້ອງຂອງຜູ້ຮ້ອງເປັນອັນຮະຈັບໄປຕາມປະນາວລ
ກວ່າມາຍວິວິທີຈາກຄວາມອາງຸາ ມາຕຣາ ๓๙ (ນ) ປະກອບພະຣາຊບ້ານູ້ຕີປະກອບຮັບຮົມນູ້ນູ້ວ່າ
ດ້ວຍວິວິທີຈາກຄວາມອາງຸາຂອງຜູ້ດຳຮັງຕໍ່ແຫ່ງທາງການເນື່ອງ ພ.ສ. 二五九〇 ມາຕຣາ ፫ ວຽກສາມ ອຸທຣນີ
ຂອງຜູ້ຮ້ອງຂັ້ນນີ້ພັ້ນໄມ້ເຂັ້ນ

ຄດີມີປຸງຫາຕ້ອງວິນິຈັຍຕາມອຸທຣນີຂອງຜູ້ຮ້ອງປະກາຣຕ່ອໄປວ່າ ກຣນີມີເຫດຸໃຫ້ນໍາ
ມາຕຣາກຈຳກັດສີທີທາງການເນື່ອງຕາມພະຣາຊບ້ານູ້ຕີປະກອບຮັບຮົມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍການປຶ້ອງກັນແລະ
ປະບປາມກາຮຖຸຈິຕ ພ.ສ. 二五九一 ມາຕຣາ ፯ ທີ່ພະຣາຊບ້ານູ້ຕີປະກອບຮັບຮົມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍການ
ປຶ້ອງກັນແລະປະບປາມກາຮຖຸຈິຕ ພ.ສ. 二五九二 ມາຕຣາ 三 ມາໃໝ່ບັກຄັບແກ່ຜູ້ຄຸກກ່າວຫາໄດ້ທີ່ໂມ່
ຜູ້ຮ້ອງອຸທຣນີວ່າ ຄດີຂອງຜູ້ຮ້ອງໄມ້ຂາດອາຍຸຄວາມ ຈຶ່ງລົງໄທ່ມາຕຣາກປຶກຄັບທາງການເນື່ອງແກ່
ຜູ້ຄຸກກ່າວຫາໄດ້ ເຫັນວ່າ ການເພີກຄອນສີທີເລືອກຕັ້ງຕາມພະຣາຊບ້ານູ້ຕີປະກອບຮັບຮົມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍ
ການປຶ້ອງກັນແລະປະບປາມກາຮຖຸຈິຕ ພ.ສ. 二五九一 ມາຕຣາ ፯ ທີ່ກາຣ້າມີໄທ້ດຳຮັງຕໍ່ແຫ່ງທາງ
ການເນື່ອງທີ່ດຳຮັງຕໍ່ແຫ່ງທີ່ໃດໃນພຣຄການເນື່ອງເປັນເວລາໜ້າປຶ້ນນັບແຕ່ວັນພັນຈາກຕໍ່ແຫ່ງ ແລະ ໃຫ້ພັນ
ຈາກຕໍ່ແຫ່ງຕາມພະຣາຊບ້ານູ້ຕີປະກອບຮັບຮົມນູ້ນູ້ວ່າດ້ວຍການປຶ້ອງກັນແລະປະບປາມກາຮຖຸຈິຕ
ພ.ສ. 二五九三 ມາຕຣາ 三 ຄື່ອເປັນມາຕຣາກປຶກຄັບທາງການເນື່ອງອັນເປັນກາຈຳກັດສີທີ່ຂັ້ນພື້ນຮູານຂອງ
ບຸຄຄລໃນການແສດງອອກໃນຮູານະພລເນື່ອງຮັບອັນສືບເນື່ອມາຈາກກາຮຖຸທຳຄວາມຝຶດທາງອາງຸາ ໂດຍ
ສາລະຈະມີອຳນາຈບັກຄັບໃໝ່ມາຕຣາກຮັກລ່າວ່າໄດ້ກີ້ຕ່ອມເມື່ອເປັນກຣນີທີ່ສາລະໄດ້ວິຈັຍເຊື້ອຳນວຍຕາມທີ່ຜູ້ຮ້ອງເສັນອ
ວ່າຜູ້ນັ້ນຈະໄລ່ມີຢືນບັນຫຼືແສດງຮາຍການທັງພົມສິນແລະ ບົນສິນກາຍໃນເວລາທີ່ກໍາທັນດ ທີ່ຈະໃຈຢືນບັນຫຼື

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปอกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจาก การวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ เห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญา ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความ ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ย่อมเป็นอันไร้ผล โดยสิ้นเชิงซึ่งไม่น่าจะใช่เจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวซึ่งมิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักที่ว่าไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา เมื่อคดีนี้ขาดอายุความทางอาญาอันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่ก็ไม่อาจนำมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข้า

(ອມ.ແລ)

- ៤ -

ចុងវិនិច្ឆ័យីន.

ឧទិគម ឯុទ្ធផល

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไธยพระมหาภัตtriy ศาลาภูมิ

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{ผู้ร้อง}
นายธงชัย ศรีสุขจาร ผู้ถูกกล่าวหา^{ผู้ถูกกล่าวหา}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลาภูมิแพนกคดีอาญา
ของผู้ดำเนินการเมือง	ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒	
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน

จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องจะในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้วข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา นางสุภากรณ์หรือณภารัตน์ ศรีสุจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุจร บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดง

รายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คุ้มครอง และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝาก
ธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องประการเรกว่า ความรับผิดทางอาญาของ
ผู้ถูกกล่าวหาฐานจะใช้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วย
ข้อความอันเป็นเหตุหรือปัจจัยด้วยจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภา
องค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พระราชนักขัตติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯คดหยุดลง" ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อายุความ溯คด
หยุดลง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖
มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึง溯คดหยุดอยู่ เมื่อปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา
หลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๒๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนี
รวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ตามมาตรา ๒๗ ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้มิ
ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการ
จำเลย บทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๙๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหามาแสดงตัวต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๗ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในอำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำการตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระหว่างโทษเท่าเดิมคือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคแรก แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ มิได้บัญญัติอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้แก่ความผิดในคดีนี้ แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯ดุลหยุดลง " และวรรคสอง บัญญัติว่า " ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ " ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึง

ต้องใช้บบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรคหนึ่ง ที่ใช้บังคับในขณะกระทำความผิดซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำการผิดมิได้" บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ แม้ไม่ใช่บบัญญัติที่เกี่ยวกับโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด แต่ก็เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษอาญาซึ่งเกี่ยวพันกับบทกำหนดโทษ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง ที่ให้อายุความสุดดุดง และวรคสองที่มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไประหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาของศาลรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ ย่อมทำให้ระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาอาจต้องรับโทษอาญาเพิ่มขึ้น หรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ จึงต้องใช้บทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำการผิด อันเป็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๙ วรคหนึ่ง ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับบัญญัติหลักการนี้ไว้ เช่นเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง และวรคสอง จึงหาใช่เพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์มาแต่อย่างใดไม่ ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา

คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗ ที่บัญญัติให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้มิ่งประภูมิตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ที่บัญญัติให้ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการต่อหน้าจำเลยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับกระบวนการยื่นฟ้องและพิจารณาคดีในกรณีไม่มีตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลในขณะยื่นคำร้องหรือพิจารณาคดี แต่การพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ยังคงต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ ดังนั้นถ้าผู้ร้องมิได้ยื่นคำร้องและมิได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดระยะเวลาห้าปีนับแต่วันกระทำการต่อไปนี้ คดีนี้ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดครปฐม เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องในวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งอยู่ภายในอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดก็ตาม แต่เมื่อไม่ได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลภายในกำหนดอายุความห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำการต่อไปนี้ คดีส่วนอาญาจึงขาดอายุความ สิทธินิภาคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙(๖) และมาตรา ๑๙๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม อุทธิณูของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้า

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธิณูของผู้ร้องประการต่อไปว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้วจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธิณูว่า คดีของผู้ร้องไม่ขาดอายุความจึงนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหา

ได้ เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันเนื่องมาจากการกระทำการทุจริตทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อหาด้วง ผู้นั้นจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพิจารณาริหรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะไม่ใช่โทษทางอาญา แต่ก็ถือได้ว่ามาตรการบังคับทางการเมืองเป็นผลสืบเนื่องจากความรับผิดในทางอาญาเข่นเดียวกันกับโทษในทางอาญา เมื่อคดีในส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยื่นเรื่องจับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม การที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาในกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ย่อมเป็นการขอให้ศาลมีวินิจฉัยพิจารณาริหรือการกระทำอันเดียวกันกับที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำ

- ๙ -

คดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมารถรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลอภิปริญกานต์ดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นขอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องข้อนี้ฟังไม่เข้าเช่นเดียวกัน

พิพากษาขึ้นตามคำพิพากษาศาลอภิปริญกานต์ดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง

การเมือง./

นายพศวัจน์ กนกนาก

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๒ / ๒๕๖๓

คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๕ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไเรยพระมหาภักษติริย ศาลภีกា

วันที่ ๓ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายธงชัย ศรีสุขจาร	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คดค้าน	คำพิพากษาศาลาภีกាแผนกคดีอาญา
ของผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๑๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๒		
องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓	

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองจังใจ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ^๑
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง^๒
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน^๓
จังหวัดนครปฐม ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่น^๔

บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินคงเหลือบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบเฉพาะกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๗, ๑๖๗

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้อง ประกอบเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ โดยปฏิญาณตนต่อสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ ผู้ถูกกล่าวหายืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา นางสุภากรณ์หรือณภัตราธัตุ ศรีสุจร คู่สมรส และนายวรพล ศรีสุจร บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน และที่ดิน ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่ บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน สำหรับกรณีเข้ารับตำแหน่ง

คู่ความมิได้อุทธรณ์ ข้อเท็จจริงจึงยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า ความรับผิดทางอาญาของผู้ถูกกล่าวหาฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมขาดอายุความแล้วหรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า พระราชนครินทร์ต้องรับผิดชอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕ วรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เมื่อได้ยื่นฟ้องต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯คุดหยุดลง” ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้อายุความ溯คุดหยุดลง ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาในวันเดียวกัน ต่อมาวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๒ ศาลออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหาแล้ว อายุความจึง溯คุดหยุดอยู่ เมื่อปรากฏว่า ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาลตามมาตรา ๒๕ วรคสอง ประกอบมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความตามมาตรา ๒๗ ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้แม้ไม่ปรากฏตัวผู้ถูกกล่าวหา และมาตรา ๒๘ ศาลมีอำนาจพิจารณาคดีได้โดยไม่ต้องกระทำการต่อหน้าจำเลยบทกฎหมายดังกล่าวเป็นบทเพิ่มเติมวิธีการนับอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ เมื่อผู้ถูกกล่าวหามาแสดงตนต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ทำให้ผู้ถูกกล่าวหายู่ใน

อำนาจศาลแล้ว คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ นั้น เห็นว่า ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ใช้บังคับกับคดีนี้ยังคงบัญญัติให้ความผิดฐานดังกล่าวมีระหว่างโทยาจักกุไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะ จึงต้องนำประมวลกฎหมายอาญาว่าด้วยอายุความมาใช้บังคับกับความผิดในคดีนี้ กรณีความผิดตามคำร้อง จึงมีอายุความห้าปีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๕ (๑) เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหา ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๗ โดยไม่แสดงรายการหนี้สินของผู้ถูกกล่าวหา คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ได้แก่บัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน อันเป็นกรรมที่มีผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาระทึกความผิด อายุความจึงต้องเริ่มนับแต่วันดังกล่าว ต่อมาผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ภายในกำหนดอายุความห้าปี ซึ่งขณะนั้นพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับแล้ว โดยมาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ในการดำเนินคดีอาญาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เมื่อได้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ให้อายุความ溯ดุดหุดลง...ในกรณีผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีไปในระหว่างถูกดำเนินคดีหรือระหว่างการพิจารณาคดีของศาล มิให้นับระยะเวลาที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยหลบหนีรวมเป็นส่วนหนึ่งของอายุความ” และมาตรา ๒๗ บัญญัติว่า “...ให้ศาลประทับรับฟ้องไว้พิจารณาได้ แม้จะไม่ปรากฏผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาล” โดยบทบัญญัติดังกล่าวมีความมุ่งหมายที่จะให้ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดได้แม้จะไม่ปรากฏตัว

ผู้ถูกกล่าวหาต่อหน้าศาลและบังคับให้เฉพาะเจ้าจะกับผู้ดำเนินการตามที่กำหนดให้เป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และรวดเร็ว อันจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการตรวจสอบถึงความเปลี่ยนแปลงและยืนยันถึงความถูกต้องและความมืออาชีวะของทรัพย์สิน และหนี้สิน ซึ่งจักต้องกระทำโดยเร่งด่วนเพื่อมิให้ผู้กระทำการผิดมีโอกาสยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินหรือหนี้สิน อันอาจเป็นการทำลายน้ำหนักพยานหลักฐานซึ่งประกอบกันเป็นพยานสนับสนุนการกระทำว่าจงใจปกปิดทรัพย์สินและหนี้สินหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่เกี่ยวด้วยวิธีสอบบัญญัติซึ่งเป็นวิธีพิจารณาความ มิใช่กรณีกฎหมายสารบัญญัติที่ใช้บังคับในภายหลังไม่เป็นคุณแก่ผู้กระทำการผิด อันจะต้องใช้กฎหมายของกระทำการผิดบังคับแก่คดี ดังนี้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำเนินการตามที่ทางการเมืองวินิจฉัยว่า บทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ระยะเวลาที่บุคคลอาจต้องรับโทษทางอาญาเพิ่มขึ้นหรือหนักกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึงมิต้องด้วยเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าวที่มุ่งเน้นจะลงโทษผู้กระทำการผิดแม้จะไม่ปรากฏตัวต่อหน้าศาล และไม่ต้องด้วยความเห็นขององค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบอันเป็นเหตุ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งจึงยังไม่ขาดอายุความ อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมماชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครปฐม ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำเนินการตามที่ทางการเมืองและเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่งและวันพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้ถูกกล่าวหาขึ้นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่ง โดยมิได้แสดงบัญชีเงินฝากธนาคาร รายการเงินลงทุน ๓ รายการ และที่ดิน พฤติการณ์ย่อมมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์กร บริหารส่วนจังหวัดนครปฐม จึงห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบปรัชญาธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง และการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาขึ้นเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมตามพระราชบัญญัติประกอบปรัชญาธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และ ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบปรัชญาธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา

จึงนิจฉัยแก้เป็นว่า นายธงชัย ศรีสุขจร ผู้ถูกกล่าวหา จะใช้บัญชีแสดงรายการ

ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดนครปฐมตามพระราชบัญญัติประกอบปรัชญาธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และ ๓๓ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่ง ตามพระราชบัญญัติประกอบปรัชญาธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา

๓๔ วรรณสอง กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๙ ฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่ง จำคุก ๒ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา กรณีมีเหตุบรรเทาโทษลดโทษให้กึ่งหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ คงจำคุก ๑ เดือน และปรับ ๕,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าผู้ถูกกล่าวหาเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอการลงโทษไว้ก่อนหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ นอกจากที่แก้ให้เป็นตามคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง./

นายเกียรติพงศ์ อมาตยกุล